GEMEENTE
MAASGOUW.

Raadsvergadering
11-07-2023

Documentnummer:	D/23/107555
Zaaknummer:	Z/22/028830

Voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2022

Van:	*College (portefeuillehouder Wilms)*
Voorstel:	Voorgesteld wordt om: 1. De jaarstukken 2022 vast te stellen. 2. De kostenoverschrijdingen op taakveldniveau te autoriseren. 3. Het voordelig rekeningsaldo 2022 te bestemmen als volgt: - Budgetoverheveling naar 2023 € 666.300 - Saldobestemming € 1.308.100 - Toevoeging aan algemene reserve € 2.436.500 Totaal € 4.410.900 4. Het totaal van de vrijval uit de bestemmingsreserve claims te bepalen op € 2.629.146 en dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve (specificatie Bijlageboek) 5. Het totaal van de bij te ramen kredieten te bepalen op € 38.077 en het totaal van af te ramen kredieten te bepalen op € 667.777 volgens specificatie Bijlageboek. 6. De geactualiseerde overzichten grondexploitatie vast te stellen (specificatie Bijlageboek).
Bijlagen:	**Bijgevoegd:** - Concept jaarstukken 2022 - Controleverklaring en accountantsverslag 2022 (wordt nagezonden) **Ter inzage:** -

Namens het college van burgemeester en wethouders,
De secretaris,

Toelichting
Voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2022

Inleiding:
Als sluitstuk van de Planning & Controlcyclus 2022 worden de jaarstukken 2022 ter vaststelling aangeboden. Deze jaarstukken bestaan uit een jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) en een jaarrekening (programmarekening en balans).
Met dit jaarverslag leggen we verantwoording af over behaalde resultaten en ingezette middelen in het afgelopen jaar.
In het jaarverslag staan per programma de 3 W-vragen beschreven:
- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De programmarekening bevat een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per programma.
De jaarrekening geeft een toelichting op de balans en de programmarekening.

Uitvoeringsjaar 2022:
Op 9 november 2021 is de Programmabegroting 2022 ***'Klaar voor de opgaven van de toekomst'*** vastgesteld. In deze periode kwamen we uit de coronacrisis en zagen we voorzichtige tekenen van herstel van de economie en ook van de overheidsfinanciën. Daarmee was het perspectief gunstig en werd op basis van het strategisch plan duurzame ontwikkeling (met als kompas de Global Goals) optimistisch vooruit gekeken naar de gezamenlijk geformuleerde opgaven voor de toekomst op het sociaal, fysiek, economisch en bestuurlijk domein. Ondanks de ruimtevragende claims van ruim € 2,3 mln in 2022 en afgerond € 1 mln structureel en een marginale belastingverhoging was er sprake van een ruimschoots structureel sluitende begroting.
Uiteraard was op dat moment de Russische invasie van Oekraïne op 24 februari 2022 nog op geen enkele manier voorzien inclusief de wereldwijde negatieve impact op velerlei fronten: prijsstijgingen, schaarste aan grondstoffen en energie, opvang van ontheemden en stagnatie van leveringen en diensten. *Een aantal activiteiten hebben vertraging opgelopen of worden later uitgevoerd, resulterend in een hoog rekeningsaldo en bijbehorend voorstel voor budgetoverheveling van onbestede middelen.*
Omdat de impact van de oorlog in Oekraïne (evenals corona) alle beleidsterreinen doorkruist, zijn in het jaarverslag 2 extra paragrafen toegevoegd. Verder is op grond van de Wet Open Overheid (Woo) ook een verplichte openbaarheidsparagraaf toegevoegd.

Controleverklaring:
Het accountantsverslag en de controleverklaring van BDO worden naar verwachting eind juni ontvangen. Deze latere aanleverdatum komt doordat de controles jeugdzorg medio juni zijn afgerond. Bij jeugdzorg zijn we net als voorgaande jaren afhankelijk van de controleverklaring van de gemeente Roermond, omdat daar de administratie jeugdzorg voor de Midden-Limburgse gemeenten plaatsvindt.
Vanaf medio juni kan BDO de bevindingen daarvan verwerken in de controleverklaring voor de gemeente Maasgouw. Het definitieve accountantsverslag en de controleverklaring van BDO worden nagezonden.

Beslispunten:
1. De jaarstukken 2022 vast te stellen.
2. De kostenoverschrijdingen op taakveldniveau te autoriseren.
3. Het voordelig rekeningsaldo 2022 te bestemmen als volgt:

- Budgetoverheveling naar 2023	€ 666.300
- Saldobestemming	€ 1.308.100
- Toevoeging aan algemene reserve	€ 2.436.500
Totaal	€ 4.410.900

4. Het totaal van de vrijval uit de bestemmingsreserve claims te bepalen op € 2.629.146 en dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve (specificatie Bijlageboek).
5. Het totaal van de bij te ramen kredieten te bepalen op € 38.077 en het totaal van af te ramen kredieten te bepalen op € 667.777 volgens specificatie Bijlageboek.
6. De geactualiseerde overzichten grondexploitatie vast te stellen (specificatie Bijlageboek)

Argumenten:

1.1 De jaarstukken vormen het 'spiegelbeeld' van de Programmabegroting. Gemotiveerd wordt ingegaan of en in hoeverre het voorgenomen beleid is gerealiseerd: Wat hebben we bereikt, wat hebben we ervoor gedaan en wat heeft het gekost?

1.2 Bij de beantwoording van de 3e W-vraag 'Wat heeft het gekost?' is per programma ingegaan op de belangrijkste financiële verschillen.

1.3 In het kader van het budgetrecht beslist de raad over de bestemming van het voordelig rekeningsaldo. Vanwege de oorlogssituatie in Oekraïne en herprioritering van werkzaamheden hebben een aantal activiteiten vertraging opgelopen of zijn opgeschort. Daardoor zijn de bijbehorende middelen niet of slechts gedeeltelijk besteed. Dit is mede de oorzaak van een hoog rekeningsaldo, waarvan ook wordt voorgesteld om over te hevelen naar het huidige begrotingsjaar 2023. In de 2e Prorap 2022 heeft al in een aantal gevallen vooraankondiging van deze budgetoverheveling plaatsgevonden.

4.1 Uit de vastgestelde nota Reserves & Voorzieningen 2021-2024 vloeit voort dat reserves periodiek worden opgeschoond indien claims vervallen. In het Bijlageboek is een specificatie opgenomen van claims uit bestemmingsreserves die niet meer worden aangewend. Het betreft een totaalbedrag van € 2.629.146 die vanuit de bestemmingsreserve claims toegevoegd kunnen worden aan de algemene reserve. De grootste claim die vrijvalt betreft de gereserveerde middelen voor de ontsluiting van de Clauscentrale (€ 1,86 mln).

5.1 De actuele uitgaven en doorkijk van nog te verwachten uitgaven zijn afgezet tegen de eerder beschikbaar gestelde kredieten. Op basis van deze prognoses wordt voorgesteld om de actuele onderschrijdingen en overschrijdingen van kredieten bij te stellen.

Kanttekeningen:

Er is een risico dat de controleverklaring later wordt ontvangen dan de aangegeven datum van eind juni 2023. Ook de strekking van de controleverklaring (goedkeurend, afkeurend, beperking, oordeelsonthouding) is nog niet bekend totdat de accountantscontrole is afgerond. Bij verzending van de raadsstukken (24 mei) zijn (nog) geen signalen ontvangen die een goedkeurende verklaring in de weg staan.

Samenhang met andere Beleidsdocumenten

De jaarstukken 2022 vormen het sluitstuk van de Planning & Controlcyclus 2022 en hebben een verplichtend karakter in het kader van de administratieve voorschriften BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

Communicatie

De jaarstukken 2022 worden op de website geplaatst en aan de Provincie Limburg en het Ministerie van BZK verstuurd vanuit hun toezichthoudende functie op de gemeentefinanciën.

Financiën

Op 9 november 2021 is de Programmabegroting 2022 ***'Klaar voor de opgaven van de toekomst'*** vastgesteld. Ondanks de ruimtevragende claims van ruim € 2,3 mln in 2022 en afgerond € 1 mln structureel en een marginale belastingverhoging was er sprake van een ruimschoots structureel sluitende begroting.

Met peildatum 1 mei 2022 is de 1e Prorap 2022 opgesteld, die op 12 juli 2022 is vastgesteld. In deze voortgangsrapportage was sprake van een substantiële negatieve bijstelling ruim € 800.000 oplopend naar ruim € 900.000 structureel. Deze werd met name veroorzaakt door de hoge prijsstijgingen voor onderhoudsbudgetten en energie en vertaling van de overeengekomen Cao Gemeenten voor 2022. De post onvoorzien structureel 2022 was ontoereikend, waardoor voor € 581.000 de algemene reserve ter dekking moest worden aangewend om het tekort voor 2022 af te dekken. De negatieve bijstellingen voor 2023 en volgende jaren konden wel nog worden opgevangen binnen de post onvoorzien structureel.
In de 2e Prorap 2022 in december 2022 was sprake van een forse positieve bijstelling over 2022 door de gunstige uitkomst van de Meicirculaire 2022 (plus € 2,1 mln) en Septembercirculaire 2022 (plus € 930.000).
Het jaar 2022 werd daarmee afgesloten met een geraamd overschot van ruim € 2,5 mln, waarvan al € 1,5 mln werd afgeroomd en toegevoegd aan de algemene reserve.

In de jaarrekening 2022 is sprake van een substantieel positief saldo van € 4.410.900.
Geraamd was, tot en met de besluitvorming in de raadsvergadering van 20 december 2022, een saldo van € 1.059.900. Dit hogere saldo kwam met name tot stand doordat bij bestemming van het batig saldo van de 2e Prorap 2022 is besloten om een bedrag van € 1 mln beschikbaar te houden voor financiële onzekerheden.
Het te verklaren rekeningsaldo 2022 bedraagt derhalve € 3.351.000.

Analyse Saldo 2022

Raming saldo per 20 december 2022	€	1.059.900
Verklaring saldo 2022	€	3.351.000
Werkelijk saldo 2022	**€**	**4.410.900**

De analyse van het positieve saldo ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

Programma Sociale kracht en cohesie		
Jeugdhulp	€	43.500
Publieke gezondheid (Jeugdgezondheidszorg Oekrainers)	€	-26.300
Regievoering regio Midden Limburg Oost	€	35.200
Begeleiding wmo	€	29.900
Combinatiefunctie cultuur	€	51.100
Omnibuzz	€	107.900
Energiekosten programma Sociale cohesie	€	65.700
Vluchtelingen i.v.m. noodtoestand Oekraine (saldobestemming)	€	676.100
Peuterspeelzalen	€	29.700
Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Bemoeizorg & Preventie	€	168.000
Financiële noodmaatregel Corona	€	-51.200
Programma Woon- & Leefklimaat		
Energiekosten programma Woon- & Leefklimaat	€	98.400
Onderhoud wegen (€ 100.000 budgetoverheveling naar 2023)	€	103.000
Openbare Verlichting (inkomsten schades)	€	30.800
Klimaatadaptatie Groen (budgetoverheveling naar 2023)	€	25.000
Global Goals Groen (budgetoverheveling naar 2023)	€	91.300
Afval 2022	€	-84.100
Afrekening 2022 RD Maasland / zakelijke dienstverlening	€	-27.500
Actieplan Energie 2022 (budgetoverheveling naar 2023)	€	217.900
Nationaal Isolatieprogramma (budgetoverheveling naar 2023)	€	101.100
MER / afrekening 2022 Omgevingsdienst	€	-39.200
Waboleges	€	25.000
Schoollocatie Ohé en Laak: verlies 2022 (onttrekking reserve Ontwikkelingsbedrijf)	€	-100.300
Nautische Boulevard: vrijval voorziening (storting BR Nautische Boulevard)	€	57.500
Programma Economie, Arbeid & Inkomen		
Recreatie- en toerismebeleid (budgetoverheveling naar 2023)	€	38.000
Kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen	€	27.800
MER Sociaal Domein uitvoeringskosten	€	125.900
Energiekosten programma Economie, arbeid & inkomen	€	30.800
Uitkeringen Participatiewet	€	44.300
Bijzondere bijstand	€	-45.900
Nieuwe Wet Inburgering	€	62.900
Programma Gemeentebestuur & Organisatie		
Gewezen wethouders (voorziening)	€	188.600
Veiligheidsregio bijdrage brandweer	€	-45.000
Tegemoetkoming schade bij rampen/hoogwater	€	35.800
Programma Algemene dekkingsmiddelen		
Oninbaar verklaarde debiteuren	€	-41.600
Algemene Uitkering	€	532.600
Programma Overhead		
Onttrekking reserve voormalig personeel	€	197.500
Personeel/vorming voorziening verlofsparen	€	-262.800
Personeel overig	€	-15.700
MER Bedrijfsvoering	€	172.500
Archiefkosten (€11.500 budgetoveheveling naar 2023)	€	25.100
Wet Open Overheid (Woo)	€	95.400
Dwangsommen onrechtmatige bewoning	€	32.000
Gegevensveiligheid	€	37.400
ICT: Onderhoud software (€15.500 budgetoverheveling naar 2023)	€	81.200
Programma Vennootschapsbelasting	**€**	**-**
Programma Bedrag voor onvoorzien	**€**	**-**
Kapitaallasten (overig)	€	-
Verschillen > 25.000 (toelichting jaarverslag)	**€**	**2.945.300**
Verschillen > 5.000 en < € 25.000	€	348.900
Verschillen < € 5.000	€	56.800
Totaal analyse	**€**	**3.351.000**

De voorgestelde **bestemming** van het batig rekeningsaldo van 2022 is als volgt:

- ***Budgetoverheveling 2022:*** ***€ 666.300***
  Daar waar dit eerder voorzienbaar was, is bij de 2e Prorap 2022 al gerapporteerd dat budgetten niet (volledig) besteed werden en het voornemen om deze budgetten over te hevelen van 2022 naar 2023. Het voorstel tot feitelijke overheveling vindt nu plaats bij de vaststelling van de jaarstukken 2022. Door uiteenlopende oorzaken worden verschillende activiteiten later uitgevoerd en wordt voorgesteld om onbestede budgetten over te hevelen van 2022 naar 2023. Redenen voor de overheveling worden bij de individuele onderdelen in de programma's toegelicht, maar hebben hoofdzakelijk betrekking op late ontvangst van rijksbudgetten en gebrek aan grondstoffen en uitvoeringscapaciteit (bij leveranciers, aannemers, eigen organisatie).
  De bijbehorende budgetten voor uitvoering dienen overgezet te worden en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Programma	Omschrijving:	Bedrag:	
01 Sociale kracht en cohesie	Project innovatiekosten alg.voorzieningen Wmo Awbz	€	12.100
01 Sociale kracht en cohesie	Sociaal wijkteam	€	11.500
02 Woon- en Leefklimaat	Duurzame ontwikkeling-Groen Maasgouw	€	91.300
02 Woon- en Leefklimaat	Haven : opstellen beleidsplan Nautische Voorzieningen	€	23.000
02 Woon- en Leefklimaat	Klimaatadaptatie Groen	€	25.000
02 Woon- en Leefklimaat	Actieplan Energie 2022	€	217.900
02 Woon- en Leefklimaat	Onderhoud wegen	€	100.000
02 Woon- en Leefklimaat	Nationaal Isolatieprogramma	€	101.100
03 Economie, arbeid & inkomen	Vakantieparken	€	14.400
03 Economie, arbeid & inkomen	Regiovisie toerisme en recreatie	€	38.000
06 Overhead	Lean Green Belt	€	15.500
06 Overhead	Verhuiskosten archief	€	11.500
06 Overhead	Nieuwe koppeling GBI	€	5.000
	Totaal uitgaven 2022 naar 2023	**€**	**666.300**

- ***Voorgestelde bestemming resultaat 2022:*** ***€ 1.308.100***
  Een aantal (inkomsten-)posten maken deel uit van het rekeningsaldo, maar zijn gekoppeld aan specifieke opbrengsten waarvoor toevoeging aan bestemmingsreserves plaatsvindt. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen.

Programma	Omschrijving:	Bedrag:	
01 Sociale kracht en cohesie	Opvang vluchtelingen	€	670.000
01 Sociale kracht en cohesie	Combinatiefuncties	€	51.100
02 Woon- en Leefklimaat	Raad 20dec2022: eenmalige bijdrage 2023 aan RUD LN	€	12.400
02 Woon- en Leefklimaat	Schoollocatie Ohé en Laak: verlies 2022 (Ontw.bedrijf)	€	-100.300
02 Woon- en Leefklimaat	Nautische Boulevard	€	57.500
02 Woon- en Leefklimaat	Aanvulling reserve Ontw.bedrijf tot 1 mln.	€	114.900
02 Woon- en Leefklimaat	Grex: Bosserhofsveld winstneming (Ontw.bedrijf)	€	13.300
02 Woon- en Leefklimaat	Grex: Linne Zuidoost winstneming (Ontw.bedrijf	€	24.200
05 Algemene dekkingsmiddelen	Decembercirculaire 2022: Energietoeslag	€	435.000
05 Algemene dekkingsmiddelen	Decembercirculaire 2022: Gezond in de stad	€	10.000
05 Algemene dekkingsmiddelen	Decembercirculaire 2022: Versterken sociale basis	€	20.000
	Totaal te bestemmen	**€**	**1.308.100**

Opvang vluchtelingen (€ 670.000)
Voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne lijken de kosten ogenschijnlijk ruimschoots lager dan de normvergoeding per gerealiseerde opvangplek die de gemeente via het Rijk ontvangt. In de toegevoegde paragraaf Crisis Oekraïne (5.10) wordt toegelicht dat de werkelijke kosten in feite ruim € 260.000 hoger zijn door inzet van eigen medewerkers waarvan de salariskosten al binnen de reguliere begroting zijn afgedekt.

Mede omdat definitieve afrekening met het Rijk over de kosten van opvang nog plaats dient te vinden en omdat we verwachten dat de inzet van capaciteit voor opvang van vluchtelingen ook nog in 2023 zal blijven doorlopen, wordt voorgesteld het surplus van € 670.000 te reserveren voor kosten van opvang, (vervangings-)capaciteit en afrekenverschillen.
Combinatiefuncties (€ 51.100)
De middelen zijn nodig voor cofinanciering van de rijksbijdrage
RUD Limburg Noord (€ 12.400)
Betreft de aanvullende bijdrage 2023 conform besluitvorming raad 20 december 2022)
Reserve Ontwikkelingsbedrijf (€ 52.100)
Per saldo een toevoeging van € 52.100 aan de Reserve Ontwikkelingsbedrijf plaats vanuit de resultaten van de diverse grondexploitaties (inclusief de aanvulling van de reserve Ontwikkelingsbedrijf tot het minimumbedrag van € 1 mln)
Nautische Boulevard (€ 57.100)
Betreft afdekking van een mogelijk toekomstig tekort Nautische Boulevard
Decembercirculaire 2022 (€ 465.000)
In de Decembercirculaire 2022 zijn nog € 465.000 aan extra middelen ontvangen die niet meer in 2022 besteed zijn.

- ***Restantsaldo*** ***€ 2.436.500***
  Het restantsaldo bedraagt € 2.436.500. Voor dit bedrag is geen geoormerkte besteding voorzien.
  Het hoge restantsaldo komt hoofdzakelijk voort uit de € 1 mln overschot die al bij de 2e Prorap 2022 'achter de hand is gehouden' voor opvangen van tegenvallers. Daarnaast waren er enkele grotere meevallers:

- Positieve afrekeningen verbonden partijen (MER 259k, Omnibuzz 108k)	367.000
- Lagere kosten gezamenlijke inkoop en regionale taken beschermd wonen MGR	168.000
- Vrijval uit de voorziening wethouderspensioenen door hogere rekenrente	189.000
- Lagere energiekosten dan volgens aanvankelijke bijraming was voorzien	195.000

  Voorstel is om dit restantsaldo toe te voegen aan de Algemene reserve.

TOTAAL	**€ 4.410.900**

Bij elk programma is in de jaarstukken bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' een financiële toelichting op hoofdlijnen verstrekt met een tabel met de belangrijkste verschillen tussen begroting na wijziging en de realisatie per einde van het jaar.

In de jaarstukken 2022 is een overzicht van de reserves en voorzieningen opgenomen met een toelichting van de mutaties in 2022 per reserve en voorziening.
Door vaststelling van de jaarrekening 2022 wordt voldaan aan het criterium van begrotingsrechtmatigheid, omdat de raad achteraf de (legitieme) kostenoverschrijdingen op taakveldniveau (zoals aangegeven in de jaarstukken) autoriseert.
Uit de vastgestelde nota Reserves & Voorzieningen 2021-2024 vloeit voort dat reserves periodiek worden opgeschoond indien claims vervallen. In het Bijlageboek is een specificatie opgenomen van claims uit bestemmingsreserves die niet meer worden aangewend. Het betreft een totaalbedrag van € 2.629.146 die vanuit de bestemmingsreserve claims toegevoegd kunnen worden aan de algemene reserve.
In het Bijlageboek is een specificatie opgenomen van de bij te stellen kredieten met toelichtingen. Het totaal van de bij te ramen kredieten bedraagt € 38.077 en het totaal van de af te ramen kredieten € 677.777.

Planning en uitvoering:
1. Auditcommissie bespreking voorlopige bevindingen jaarstukken 2022 (2e helft juni)
2. Controleverklaring en accountantsverslag (eind juni)
3. Commissievergadering bespreking jaarstukken 2022 (27 juni)
4. Raadsbesluit vaststelling jaarstukken 2022 (11 juli)
5. Jaarstukken 2022 verzenden aan GS Provincie Limburg en Ministerie van BZK (uiterlijk 15 juli)

Bijlagen:
1. Jaarstukken 2022 deel A
2. Jaarstukken 2022 deel B
3. Jaarstukken 2022 Bijlagenboek
4. Controleverklaring en accountantsverslag 2022 (wordt nagezonden)

Team: Bestuurszaken, Strategie & Control